

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE

**po Zahtjevu Ministarstva trgovine, turizma i prometa Tuzlanskog kantona o dozvoljenosti
sporazuma dva gospodarska subjekta**

**Sarajevo,
svibanj, 2023. godine**

Broj: 01-26-7-03-2/23
Sarajevo, 30.05.2023. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a na zahtjev Ministarstva trgovine, turizma i prometa Tuzlanskog kantona, Mije Keroševića br. 20, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina, zaprimljen dana 18.04.2023. godine pod brojem: 01-26-7-03-1/23, na 121. (stotinudvadesetprvoj) sjednici održanoj dana 30.05.2023. godine, donijelo je

Mišljenje

Ministarstvo trgovine, turizma i prometa Tuzlanskog kantona, Mije Keroševića br. 20, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Ministarstvo ili Podnositelj zahtjeva), podnijelo je dana 18.04.2023. godine pod brojem: 01-26-7-03-1/23, Konkurencijskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće), Zahtjev za davanje mišljenja (u daljnjem tekstu: Zahtjev) o dozvoljenosti sporazuma dva gospodarska subjekta koji obavljaju javni linijski prijevoz putnika na kantonalnim linijama Tuzlanskog kantona, u kojem se ukratko navodi sljedeće:

- Na području Tuzlanskog kantona javni linijski prijevoz putnika na kantonalnim (međupćinskim/gradskim) linijama obavlja 13 prijevoznika sa 64 linije, te 286 polazaka i 278 povrataka;
- Prijevoznik „Litvatrans“ d.o.o. Banovići je podnio zahtjev za odustajanjem od kooperatantskog ugovora u korist prijevoznika „Gradski i prigradski saobraćaj“ d.o.o. Tuzla, a sa kojim zajednički održava devet kantonalnih autobuskih linija na području općina Banovići i Kalesija, te gradova Živinice i Tuzla, sa 70 polazaka i 70 povrataka na dnevnoj razini;
- Pored navedenih devet linija koje prijevoznici održavaju u kooperaciji, prijevoznik „Litvatrans“ d.o.o. Banovići samostalno održava četiri linije sa 10 polazaka i 8 povrataka, a prijevoznik „Gradski i prigradski saobraćaj“ d.o.o. Tuzla samostalno održava 21 liniju sa 122 polaska i 122 povratka;
- Oba navedena gospodarska subjekta su u većinskom vlasništvu gospodarskog subjekta „Junuzović kopex“ d.o.o. Lukavac, odnosno njegovog vlasnika Amira Junuzovića;
- Sukladno članku 33. stavak 2. točka 4. Zakona o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 28/06, 2/10, 57/20 i 44/22), prijevoznik može podnijeti pisani zahtjev za obustavljanje održavanja linije (reda vožnje), odnosno polazaka i povrataka, te u tom slučaju, sukladno sa člankom 33. stavak 3. navedenog Zakona, taj red vožnje se preregistruje na ostale kooperante iz ugovora o kooperaciji. U naprijed navedenom slučaju, to je „Gradski i prigradski saobraćaj“ d.o.o. Tuzla;
- Iz naprijed navedenog se jasno vidi da prevoznik „Gradski i prigradski saobraćaj“ d.o.o. Tuzla, i bez ugovora o kooperaciji već samostalno održava 42,7% ukupnog broja polazaka, tj. 43,9% povrataka od ukupno registriranih polazaka/povrataka na kantonalnim linijama javnog prijevoza putnika u Tuzlanskom kantonu;

- Sa polascima/povratcima koje održava u kooperaciji, i koje također želi preregistrirati na sebe, to bi iznosilo 67,1% polazaka, odnosno 69,1% povrataka, a što uveliko prelazi odredbe propisane člankom 9. Zakona o konkurenciji (“Službeni glasnik BiH”, br. 48/05, 76/07 i 80/09);
- Na linijama Kalesija - Tuzla i Banovići - Tuzla, koje se na ovaj način preregistruju na prijevoznika „Gradski i prigradski“ d.o.o. Tuzla, linijski prijevoz obavlja samo po još jedan prijevoznik - konkurent, a njihov udjel u ukupnom broju linija (polazaka/povrataka) je ispod 10%;
- Zahtjev prijevoznika „Litvatrans“ d.o.o. Banovići je sukladan sa važećim Zakonom o cestovnom prijevozu Federacije Bosne i Hercegovine, no isti je u suprotnosti sa odredbama Zakona o konkurenciji, te se postavlja upit da li se može odobriti navedeni zahtjev i preregistracija dodanog broja linija (redova vožnje) prijevozniku koji već premašuje odredbe članka 9. stavak (2) Zakona o konkurenciji;

U svom Zahtjevu, Ministarstvo postavlja upit da li se trebaju poništiti i ovjere ugovora o kooperaciji za 9 linija (redova vožnje) za koje se sada traži brisanje jednog kooperanta (gospodarskog subjekta „Litvatrans“ d.o.o. Banovići), a koji je ustvari bio nositelj registriраниh redova vožnje prije sklapanja ugovora o kooperaciji. Nadalje, traži se stav Konkurencijskog vijeća u vezi naprijed navedenog Zahtjeva kako bi se moglo donijeti pravovremeno rješenje i riješiti podneseni zahtjev prijevoznika „Litvatrans“ d.o.o. Banovići.

Člankom 4. st. (1) i (2) Zakona o konkurenciji (“Službeni glasnik BiH”, br. 48/05, 76/07 i 80/09)- (u daljnjem tekstu: Zakon) propisano je šta predstavlja zabranjene sporazume, na šta se isti odnose, odnosno koji zabranjeni sporazumi su kao takvi ništavni u smislu Zakona, dok je člankom 4. stavak (3) Zakona propisano kada i pod kojim uvjetima sporazumi iz članka 4. stavak (1) nisu zabranjeni.

Člankom 5. stavak (1) Zakona propisano je da Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više stranaka u sporazumu može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma iz članka 4. stavak (1) Zakona, ako sporazum ispunjava uvjete iz članka 4. stavak (3) Zakona.

Članci 9. i 10. Zakona definiraju kategoriju vladajućeg položaja, odnosno postojanje zlouporabe istog, te se člankom 10. stavak (2) taksativno navode oblici zlouporabe vladajućeg položaja.

Odluka o definiranju kategorija vladajućeg položaja („Službeni glasnik BiH, br.18/06 i 34/10) pobliže definira kategorije, uvjete i način utvrđivanja vladajućeg položaja gospodarskog subjekta i kriterije zlouporabe vladajućeg položaja, u smislu čl. 9. i 10. Zakona, na mjerodavnom tržištu proizvoda ili usluga Bosne i Hercegovine, prilikom čega se člankom 4. iste utvrđuje i da vladajući položaj koji ima gospodarski subjekt na mjerodavnom tržištu u pravilu, nije zabranjen, ali da jeste zabranjena svaka zlouporaba dominantnog položaja na mjerodavnom tržištu kroz djelovanje gospodarskih subjekta koje ima za cilj i posljedicu isključivanje konkurenata sa tržišta ili „zatvaranje“ tržišta potencijalnom konkurentima – ograničavanje ili narušavanje učinkovite tržišne konkurencije.

Člankom 9. naprijed navedene Odluke definirani su oblici zlouporabe vladajućeg položaja, pored kriterija koji su utvrđeni i u članku 10. Zakona.

Imajući u vidu zaprimljeni Zahtjev za davanje mišljenja, Konkurencijsko vijeće naglašava da se eventualna postojanja zabranjenih konkurencijskih djelovanja utvrđuju u postupcima koji se vode pred Konkurencijskim vijećem, na koji način je jedino i moguće utvrditi povredu Zakona o konkurenciji, te se mišljenjem ne može dati ocjena o postojanju istih niti cijeliti zakonitost određenog ponašanja gospodarskih subjekata. Odnosno, podneseni zahtjev za mišljenje u odnosu na konkretnu ex ante poslovnu aktivnost se

ne može razmatrati u smislu odredbe 25. stavak (1) pod f) Zakona o konkurenciji. Takvo postupanje ovog organa predstavljalo bi ujedno i pravnu pomoć u konkretnom slučaju, što nije smisao navedene odredbe.

Shodno svojim zakonom dodijeljenim nadležnostima, Konkurencijsko vijeće ima isključivu ovlast u odlučivanju o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine i primjeni odredbi Zakona o konkurenciji, u smislu ex post regulacije u postupcima zaštite tržišne konkurencije.

Ovo mišljenje se temelji na podacima iz Zahtjeva, te ukoliko isti odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja, isto se ne može primijeniti.

Predsjednik

Nebojša Popić

Dostaviti:

- **Naslov**
- **U spis**